

Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS

Til
Styret i Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS

Fra
Brann- og redningssjefen

Dato
05.02.2020

Sak 6/20 – Redegjørelse om gjeldende arbeidstidsavtale tilknyttet skiftplan for Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS (TBRT)

TBRT har personell som jobber i skiftordning. Brann- og redningssjefen ønsker å orientere det nye styret om gjeldende skiftordning, og utfordringer som ligger i dagens ordning.

TBRT har inngått forsøksordning med hjemmel i Hovedavtalens del A § 4-6 lokale forsøksordninger mellom TBRT, Fagforbundet og Brannforbundet i Delta. Avtalen regulerer sammenhengende arbeidstid på 63 timer i forbindelse med arbeid i helg (fredag kl. 17.00 – mandag kl. 08.00) for heltidsmannskaper i beredskap.

Sammenhengende arbeidstid på 63 timer går ut over særavtalen i brann- og redningstjeneste (SFS 2404) som i punktet 2.3 Ukentlig arbeidstid angir 48 timer som grense for sammenhengende arbeidstid.

«Ukentlig arbeidstid, inkludert aktiv og passiv arbeidstid, skal ikke overstige gjennomsnittlig 42 timer per uke. Arbeidstiden skal i den ordinære arbeidsplanen ikke overstige 48 timer i noen enkeltuker. Ved helt spesielle behov kan arbeidstaker som sier seg villig, arbeide inntil en døgnvakt ekstra»

Bakgrunn:

Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS (TBRT) hadde i løpet av 2012/tidlig 2013 flere samtaler med blant annet hovedtillitsvalgt, leder i amu/turnusutvalg, hovedverneombudet og leder for beredskapsavdelingen, for å komme fram til en ny skiftplan for beredskapsavdelingen. Det presiseres at nåværende skiftordning var et ønske/forslag fra ansatte og deres representanter

Den 09.01.13 sendte TBRT en mail til KS og Fagforbundet, vedlagt ny skiftplan, bakgrunn, forklaring osv, der det ble bedt om en tilbakemelding på om hvorvidt dette var noe som kunne utprøves. TBRT mottok positive svar fra både Fagforbundet (30.01.13) og KS (25.01.13), men med kommentarer på at blant annet ordningen måtte evalueres med tanke på helsemessige konsekvenser (Fagforbundet) og det ble i tillegg vist til andre brannvesens skepsis til lengre sammenhengende

vakter (KS).

Det ble etter dette besluttet at ny skiftordning skulle utprøves i beredskapsavdelingen for en periode på ett år fra og med 02.09.13, med påfølgende evaluering.

Rett etter at denne beslutningen ble tatt kom det en revidering SFS 2404 (særavtale pr 01.07.13). Etter å ha mottatt og lest særavtalen, der det stod følgende: «*Vakt i helg kan være inntil 48 timer sammenhengende*», ble vi usikre på om det var noe poeng å iverksette prøveordningen med ny skiftordning, da denne ikke kunne bli til en permanent ordning iht til særavtalen. Dette ble sjekket med KS, der svaret vi fikk var at prøveordning med helgevakt på over 48t var greit, men at denne ikke kunne innføres på permanent basis da den strider mot særavtalen.

Betraktninger fra KS bedrift vedrørende arbeidsavtale

Prøveordningen går på tvers av særavtalen sitt punkt 2.3. Ukentlig arbeidstid. Etter KS bedrift sitt syn vil «*det ikke være forenelig med arbeidstidsdirektivet å inngå så lange vakter som 63 timer, det er faktisk mulig at 48 timer også er på kanten. Men jeg understreker at dette er vårt generelle standpunkt og vil ikke vil være til hinder for at TBRT kan ha en annen oppfatning av dette, og derfor vil inngå en tariffavtale etter aml § 10-12 (4) med Delta og/eller Fagforbundet. I så fall må dere i tillegg inngå avtale om en lokal forsøksordning jf. HA Del A § 4.6 for å fravike brannavtalen.*

Men jeg skal som sagt være forsiktig med å anbefale dere dette. Konsekvensen dersom en brannmann av en eller annen grunn blir veldig forbannet på arbeidsgiver og hevder at ordningen er ulovlig, og vinner frem, kan bli at arbeidsgiver må etterbetale differansen mellom 48 og 63 t med overtidsbetaling 3 år bakover i tid.»

TBRT vedtok at beredskapsavdelingen skulle prøve ut den nye skiftordningen og iverksatte denne fra og med 02.09.13. Prøveperioden ble etter hvert satt til 2 år. Det ble presisert at TBRT ikke ønsket å innføre ny skiftordning som permanent ordning dersom særavtalen ikke ble endret. Det ble gjennomført en evaluering av prøveordningen i 2015. Sammendraget av denne evalueringen ligger som vedlegg 2.

I august 2015 ble det avtalt via Hanne Nordby i fagforbundet en videreføring av skiftordningen ut 2016.

03.11.2017 signerte brann- og redningssjefen, hovedtillitsvalgt Fagforbundet og hovedtillitsvalgt Delta en ny avtale om forsøksordning. (Avtalen ble styrebehandlet i sak 44/17) Ligger som vedlegg 1 i denne sak.

Planen videre:

- TBRT gjennomfører en evaluering av skiftordningen i henhold til målet med forsøksordningen som var å avdekke eventuelle langsiktige effekter en slik arbeidstidsordning kan få for både arbeidsmiljø, helse, sikkerhet og beredskap.
- Dialog med arbeidstakerorganisasjoner og arbeidsgiverorganisasjonen
- Styret får framlagt evalueringsrapporten i senere møte.

Forslag til vedtak

Styret tar saken til orientering

Torbjørn Mæhlumsveen
Brann- og redningssjef

Vedlegg 1: Avtale om forsøksordning i forbindelse med turnus i Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS

Vedlegg 2: Sammendrag av evalueringsrapport

Vedlegg 1: Avtale om forsøksordning i forbindelse med turnus i Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS

Hjemmel

Denne forsøksordningen er inngått med hjemmel i Hovedavtalen del A § 4-6 lokale forsøksordninger mellom Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS (TBRT), Fagforbundet og Brannforbundet i Delta.

Avtalen regulerer sammenhengende arbeidstid på 63 timer i forbindelse med arbeid i helg (fredag kl. 17.00 – mandag kl. 08.00) for heltidsmannskaper i beredskap.

Formål

TBRT har tidligere praktisert tilsvarende turnus i flere korte perioder (ett år av gangen) med det de ansatte mener er positive erfaringer. Denne avtalen viderefører turnusen i disse prøveperiodene. Målet med forsøksordningen er å avdekke eventuelle langsiktige effekter en slik arbeidstidsordning kan få for både arbeidsmiljø, helse, sikkerhet og beredskap.

Arbeidstid

Partene er enige om følgende arbeidstidsinndeling i forbindelse med arbeid hver 4. helg. Timeantallet for en uke overstiger ikke 48 timer. Ukeskille er satt til kl. 08.00 søndag.

- Fredag kl 17.00 til lørdag kl 08.00	15 timer
- Lørdag kl 08.00 til søndag kl 08.00	+ 24 timer
- Søndag kl 08.00 til søndag kl 17.00	+ 9 timer
- Søndag kl 17.00 til mandag kl 08.00	+ 15 timer
Samlet arbeidstid hver 4. helg	= 63 timer

Mandag til fredag har arbeidstidsordningen todelt skift med unntak av én døgnvakt hver 4. uke. Dagvakt er fra kl. 08.00 til kl. 17.00. Nattvakt er fra kl. 17.00 til kl. 08.00. Døgnvakt er fra kl. 08.00 til kl. 08.00. Gjennomsnittlig ukentlig arbeidstid er 42 timer.

Juleturnus avtales lokalt i tillegg til den ordinære arbeidsplanen.

Helse, miljø og sikkerhet

Forutsetningen for denne sammenhengende vaktperioden er at vakten er forsvarlig, jfr. HMS og kompenserende hvile på minst 33 timer er lagt inn umiddelbart etter helgevaktperiodens slutt sammen med 11 timer fri etter mandag kl 08.00. Det vil si at 44 timer er lagt inn umiddelbart etter helgevakten.

Det legges vekt på å ha en turnusordning som er mest mulig lik en ordinær arbeidstid hvor det er fri hver helg, noe som er familievennlig og legger til rette for trivsel på arbeidsplassen. Ny turnus legger opp til en helgevakt hver fjerde helg kontra annenhver helg som tidligere.

Det er også lagt vekt på at vaktene i ukedagene er jevnt fordelt på skiftukene slik at ansatte ikke har for lange friperioder som gir distanse til arbeidsplassen.

Ved store hendelser med høy belastning på mannskapet skal det gjøres tiltak for å fordele belastningen mest mulig på de som er på vakt i form av en hvileplan. I tillegg vil ekstra mannskaper kalles inn fra tilstøtende branndistrikt og blant personell på turnusfri.

Planlagte aktive arbeidstimer i løpet av en helg oversiger ikke særavtalen hvor man kan ha aktivtid inntil 24 timer i løpet av en helgevakt.

Evaluering

Partene lokalt avtaler tidspunkt for evaluering av forsøksordningen før avtaleperiodens utløp.

Avtale om skiftplan

Når skiftordningen er utarbeidet i samarbeid med tillitsvalgte, jfr. AML § 10-3, godkjennes den av tillitsvalgte fra Fagforbundet Avd.126 - Trondheim Brannkorps Forening og Brannforbundet i Delta og underskrives av de tre lokale parter.

Avtalens varighet

Avtalen gjelder i første omgang fra dato til 31.12.2018 for å samsvare med gyldigheten på SFS 2404 (særavtalen).

Avtalen må sies opp skriftlig minst tre måneder før utløpstid. Dersom avtalen ikke er sagt opp av en av partene innen fristens utløp, fornyes avtalen for en ny toårig periode med samme gjensidige oppsigelsesfrist.

Vedlegg 2: Evaluering 2015. Oppsummering/sammendrag

Sykefravær

I og med at TBRT har svært lavt sykefravær er tallene svært usikre i forhold til evalueringen. Det er en svak nedgang i totalt sykefravær fra gammel til ny turnus. Egenmeldinger er konstant ned til antall egenmeldte vakter, og antall sykt barn er redusert med 8 dagtidsvakter. Sykefraværet i TBRT er så lavt at det ikke er en signifikant endring å spore i og med at utvalget er så begrenset.

Intervju av brigadelederne

Det ble utført et intervju med hver brigadeleder i forbindelse med evalueringen. Konklusjonene fra disse intervjuene er sammenfattet på følgende måte: Brigadelederne i TBRT opplever ikke turnusen som mer belastende enn før.

Spørsmål	Sammenfattet svar fra brigadelederne
Hvordan opplever du mulighetene for å gi ansatte på din Brigade avspasering i forbindelse med ny turnus	Det oppleves av Brigadeledere som om det ikke er noen forskjell ift gammel turnus.
Hvilke ukedager oppleves det som mest utfordrende å gi ut avspasering/ferie	Brigadelederne ser ingen forskjell på spesielle dager det er vanskelig å få gitt ferie/avspasering. Det avhenger av andre faktorer.
Opplever du det som mer vanskelig for mannskapene og bytte vakt ifm turnusendringen.	Nei.
Opplever du økt fravær i spesielle perioder ifm nyturnusen?	Nei.

Spørreundersøkelse

121 personer i tilknytning til turnustjenesten fikk mulighet til å svare på en spørreundersøkelse med svarfrist 06.04.2015. Av disse deltok 85 personer. Dette gir en svarprosent på 70,25%. I tillegg til selve spørsmålene om turnusen, ble det også spurt om barn.

Barn

Bor sammen med barn	70,6%
Har delt omsorg for barn	5,9%
Har ikke hjemmeboende barn	5,9%
Har ingen barn	17,6%

Spørsmålene nedenfor besvares vha. skala 1-6, hvor 1 = liten grad, mens 6 = stor grad.

Besvarelser på "I hvilken grad..."

Spørsmål	Antall respondenter	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
1. ... opplever du at lengre arbeidshelg medfører en høyere arbeidsbelastning i helgene enn tidligere? (eksempel: oppleves økt belastning/slitasje ved langvarige hendelser?)	84	1.36	1.07	1
2. ... opplever du at eget kompetansenivå/mengdetrening/øvelse har blitt påvirket i gunstig retning som følge av ny turnus?	84	4.44	1.89	5
3. ... har det vært enklere å bytte vakter sammenlignet med gammel turnus?	85	3.22	1.68	3
4. ... har det vært lettere å få ferie eller avspasering etter eget ønske sammenlignet med gammel turnus?	85	3.59	1.77	4
5. ... har ny turnus hatt positiv innvirkning på din familiesituasjon?	85	4.99	1.8	6
6. ... har ny turnus hatt positiv betydning for fritiden din?	85	5.33	1.48	6
7. ... ny turnus hatt positiv betydning på helsen din?	85	4.59	1.91	6

Ad spørsmål 1 – Arbeidsbelastning

Som en ser av svarene mener store deler av respondentene at en økning i lengden på arbeidshelg ikke medfører en følelse av økt arbeidsbelastning.

I prøveperioden har det ikke vært store langvarige hendelser på helg. TBRT har et system for rulling av mannskaper internt i brigadene ved store hendelser generelt, uavhengig av vaktens lengde. Det vil også være nødvendig å kalle inn ekstravakter ved langvarige hendelser. Resetting av utstyr og hvile for mannskaper kan være nødvendig uavhengig av vaktens lengde.

Ad spørsmål 2 - Kompetanse

Over halvparten av respondentene føler at ny turnus gav dem bedre forhold til å øve, kompetanseheve.

I prøveperioden er det også gjort andre endringer for tilrettelegging av kompetanseutviklingen i TBRT. Forlenget aktivitet enkelte dager har gitt bedre forhold for kveldsøvelser og helgeøvelser.

Ad spørsmål 3 – Bytte vakter

Respondentene fordeler seg nokså jevnt på dette spørsmålet.

Det å bytte vakter i forbindelse med helg, medfører nå at det må byttes med tre andre personer for å få fri hele helga. Det igjen medfører at man berører tre frihelger for å ta igjen disse byttene. Bytte på andre vakter enn helgevakter er likt som før.

Ad spørsmål 4 - Ferie

Muligheten til å ta ut avspasering og ferie avhenger i stor grad av bemanningen på de ulike brigadene, og i mindre grad av gjeldende turnus.

Ad spørsmål 5 - Familiesituasjon

En ser en klar tendens til at ansatte mener den nye turnusen har en positiv innvirkning på familiesituasjonen. Det å ha fri tre av fire helger i motsetning til å ha fri to av fire helger ser de fleste på som en vesentlig forbedring.

Ad spørsmål 7 - Helse

Ansatte melder om en forbedring i sin helse som følge av ny turnus.

Konklusjon på evalueringen

Det har ikke blitt avdekket noen negative effekter i prøveperioden.